

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CZ 1.07/1.4.00/21.1962

Základní škola, Lubnice, okres Znojmo, příspěvková organizace

Lubnice 20, 671 07 Uherčice, okres Znojmo, IČO 49438026

Tel.515298438, e-mail: zslub@mboxzn.cz

Číslo DUM: VY_32_INOVACE_18

Dějepis 7. ročník

Gotický sloh

Klíčová slova: křížová žebrová klenba, lomený oblouk, opěrný systém, portál, roseta, fiála, chrlič, kružba, vitráž, deskový oltář

Mgr. Vladimíra Palasová
ZŠ Lubnice

Gotický sloh

12. – 15. století

Tři období:

- 1. Raná gotika** – Francie 12. století
ostatní Evropa 13. století
- 2. Vrcholná gotika** – Francie 13.-14. století
Evropa 14. století – u nás za vlády Karla IV., dalších panovníků
- 3. Pozdní gotika** – 15. století, v Itálii nástup renesance

Gotický sloh – hlavní znaky

- Významný technický vynález – **křížová žebrová klenba** stropu s podpěrnými pilíři
- **Odlehčení zdí** – možnost výstavby vysokých katedrál

Katedrála

Velký gotický kostel členěný do tří lodí - středová hlavní loď, dvě boční, s opěrným systémem, věncem kaplí a příčnou lodí

- **Vnější opěrný systém katedrál** – tvořen opěrnými pilíři s fiálami a opěrnými oblouky
- **Lomený oblouk** – okna, portály, stropní klenby
- **Portál** – zdobený vchod
- **Roseta** – velké kruhové okno nad portálem
- **Kružba** - zdobení v oblouku okna
- **Chrlič** – odvod dešťové vody od stavby

Gotická okna s kružbou kostel svatého Jakuba v Brně

kružba

lomený
oblouk

Chrám svatého Víta v Praze

r. 1344 u příležitosti povýšení pražského biskupství na arcibiskupství položen základní kámen ke stavbě – J. Lucemburský, Karel IV., Arnošt z Pardubic

r. 1929 u příležitosti výročí 1000 let od zavraždění sv. Václava dokončena stavba západní části – za přítomnosti prvního prezidenta T.G. Masaryka

Portál chrám svatého Víta v Praze

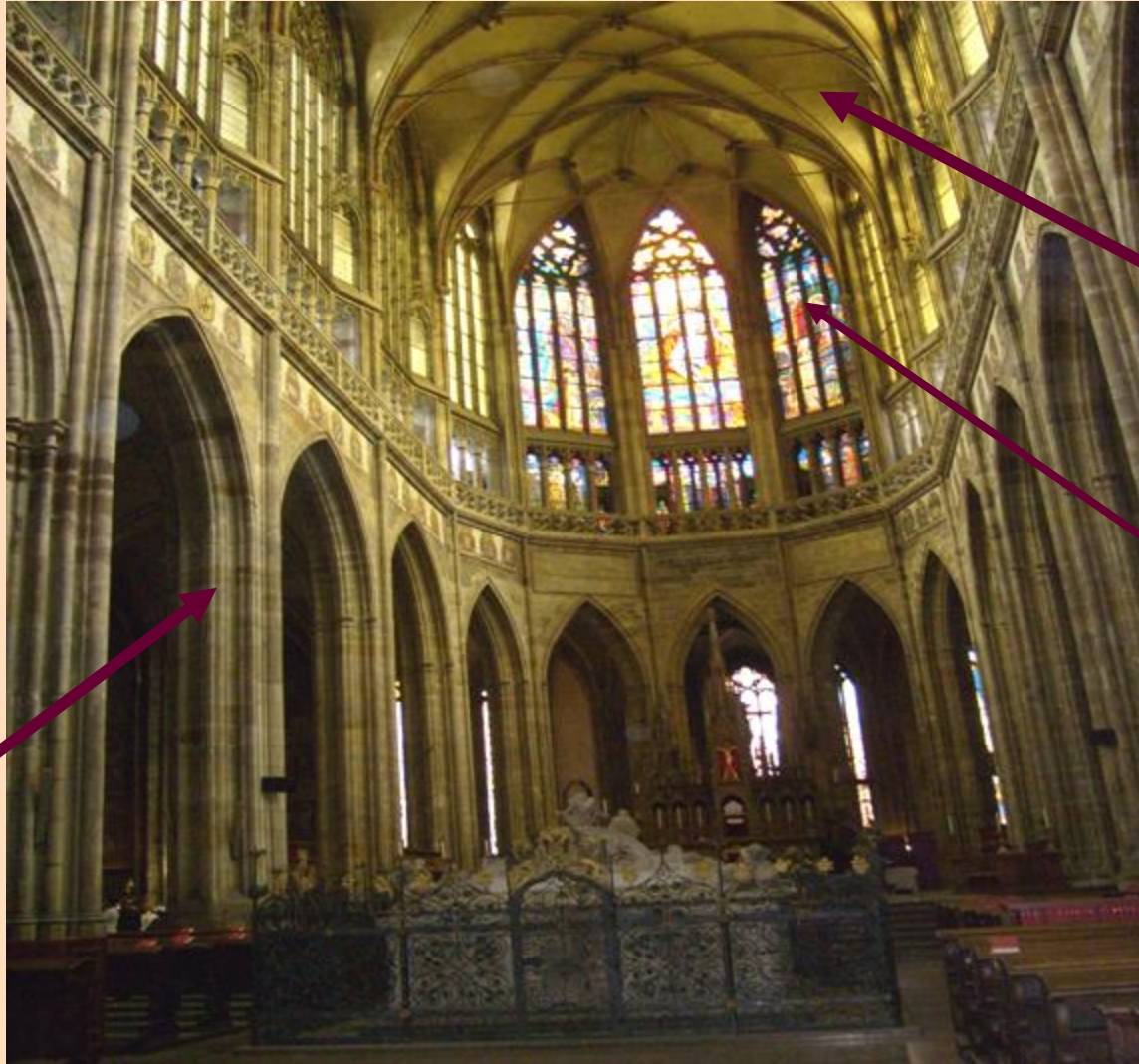
Roseta

chrám svatého Víta v Praze

Velké
kruhové
okno

Hlavní chrámová loď systém vnitřních opěrných pilířů

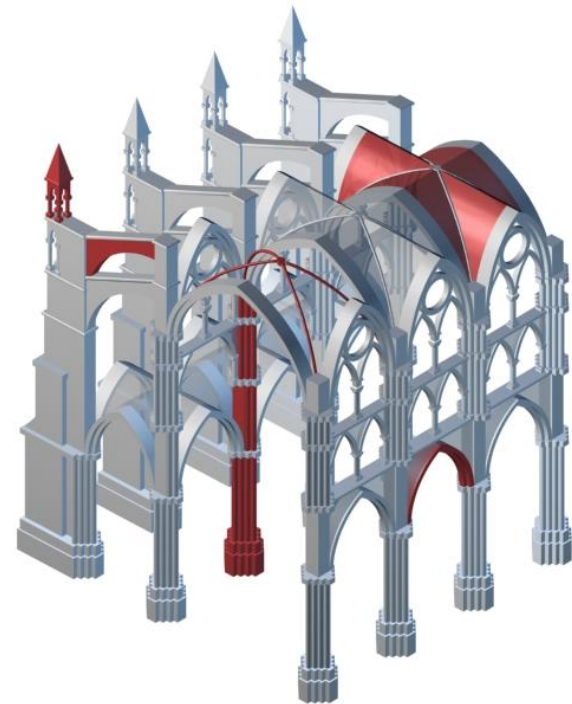
**lomený
oblouk**

**chrámová
klenba**

**gotická
okna**

Vnější opěrný systém

fiála

Miláno – Itálie
katedrála

Chrliče

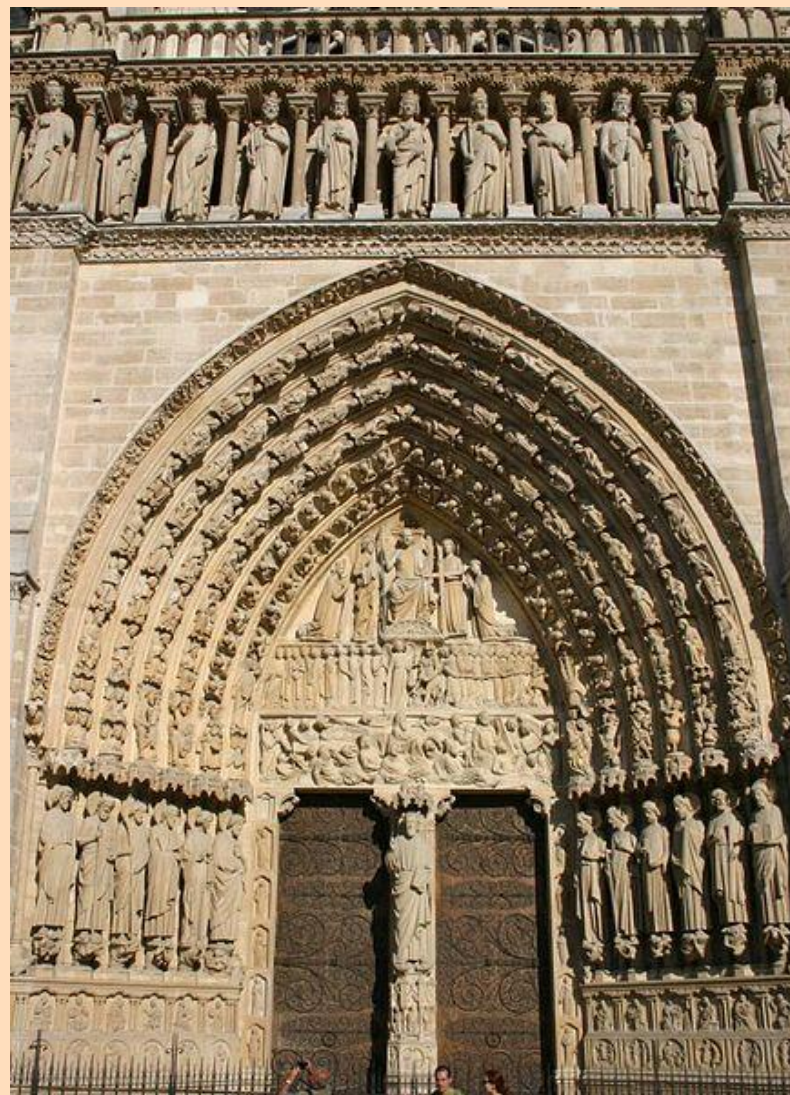
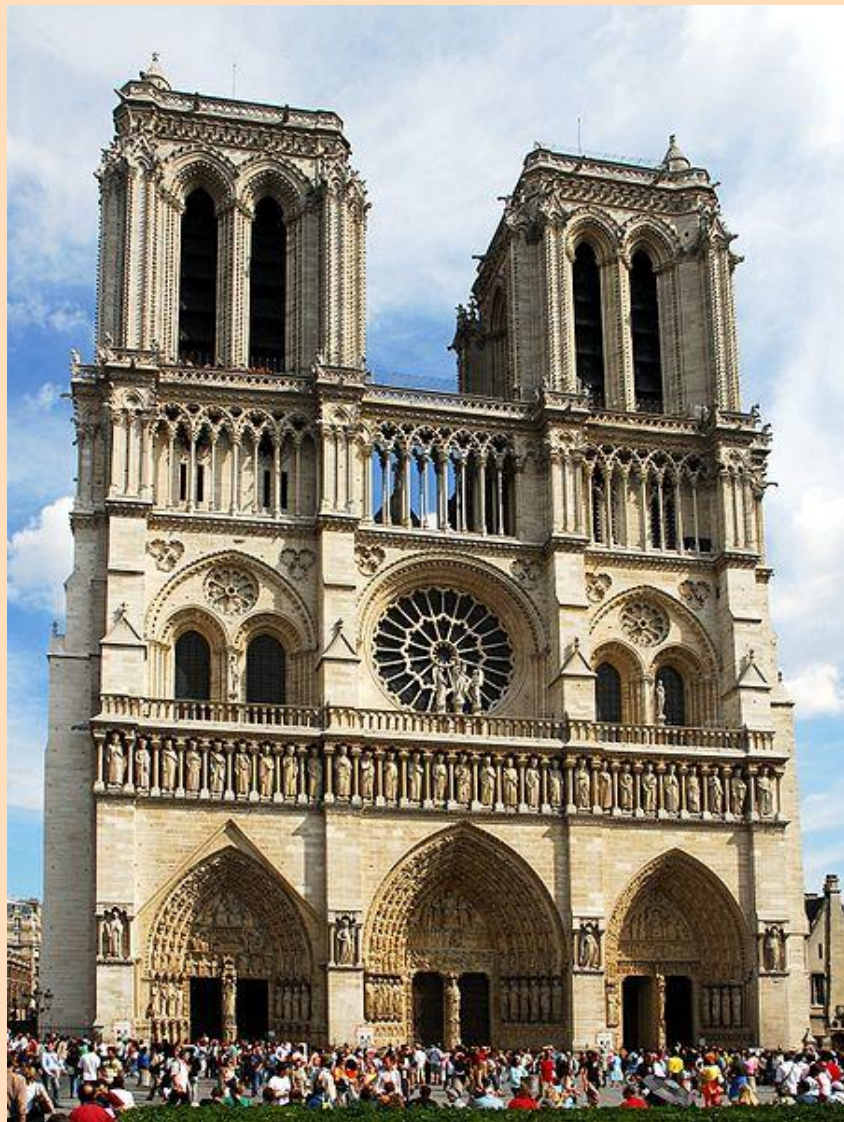
katedrála v Amiens - Francie

funkce – odvod dešťové vody
od budovy
dnešní funkce okapové roury

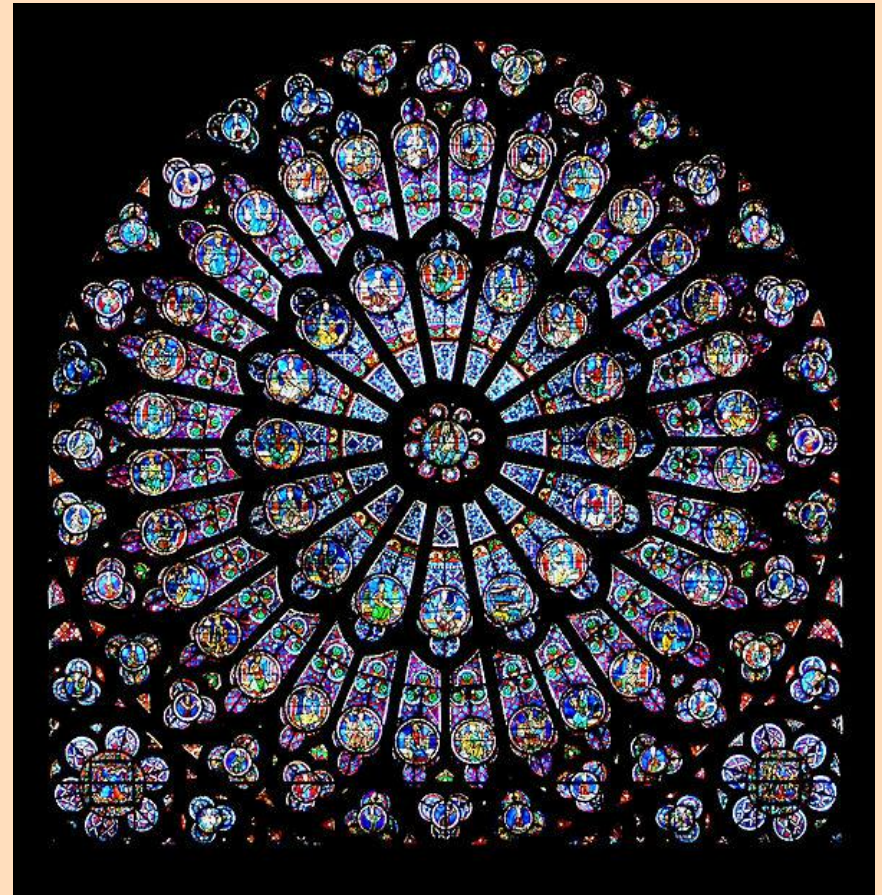

Podoba – nestvůry nebo
pitvorné lidské nebo zvířecí
postavy
Vytesané z kamene

Katedrála Notre – Dame v Paříži

Notre Dame

roseta zdobená vitráží

Vitráž

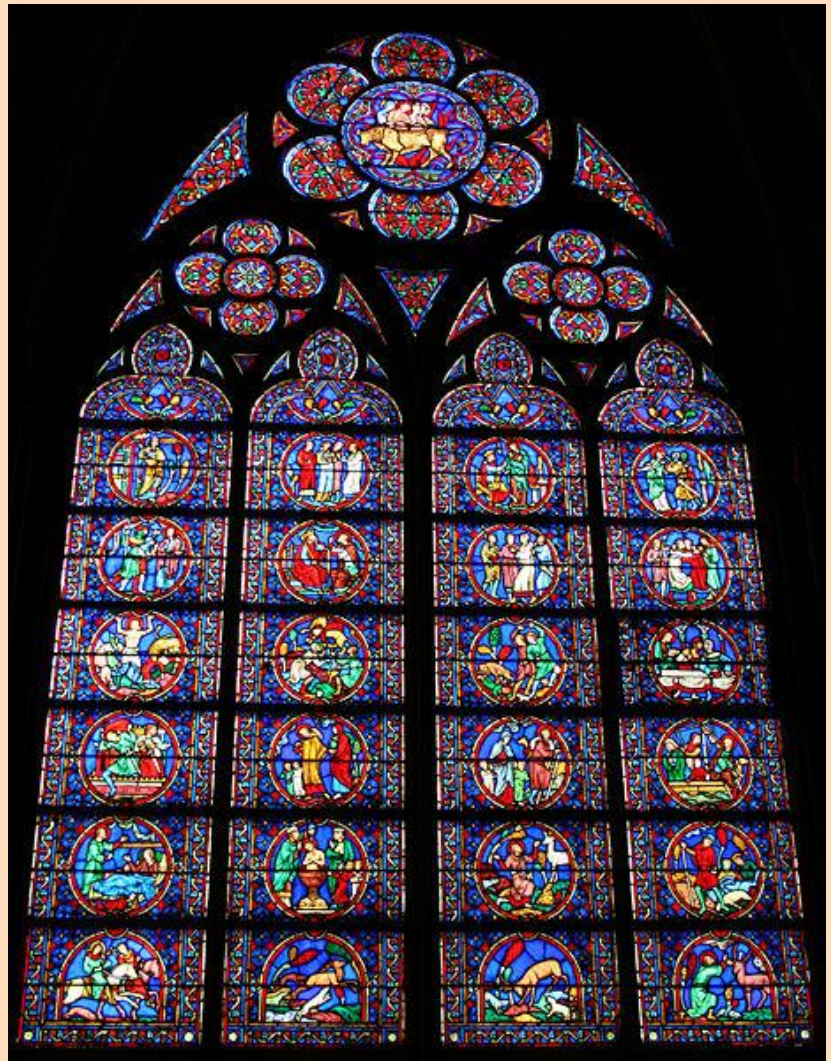
Notre Dame - Paříž

vitráž

skleněná plocha složená z
různobarevných skel
spojovaných pomocí
olověných pásků

důvod vzniku této výtvarně
pojednané techniky:

veliká okna středověkých
katedrál nebylo možné
zasklít jedním kusem skla

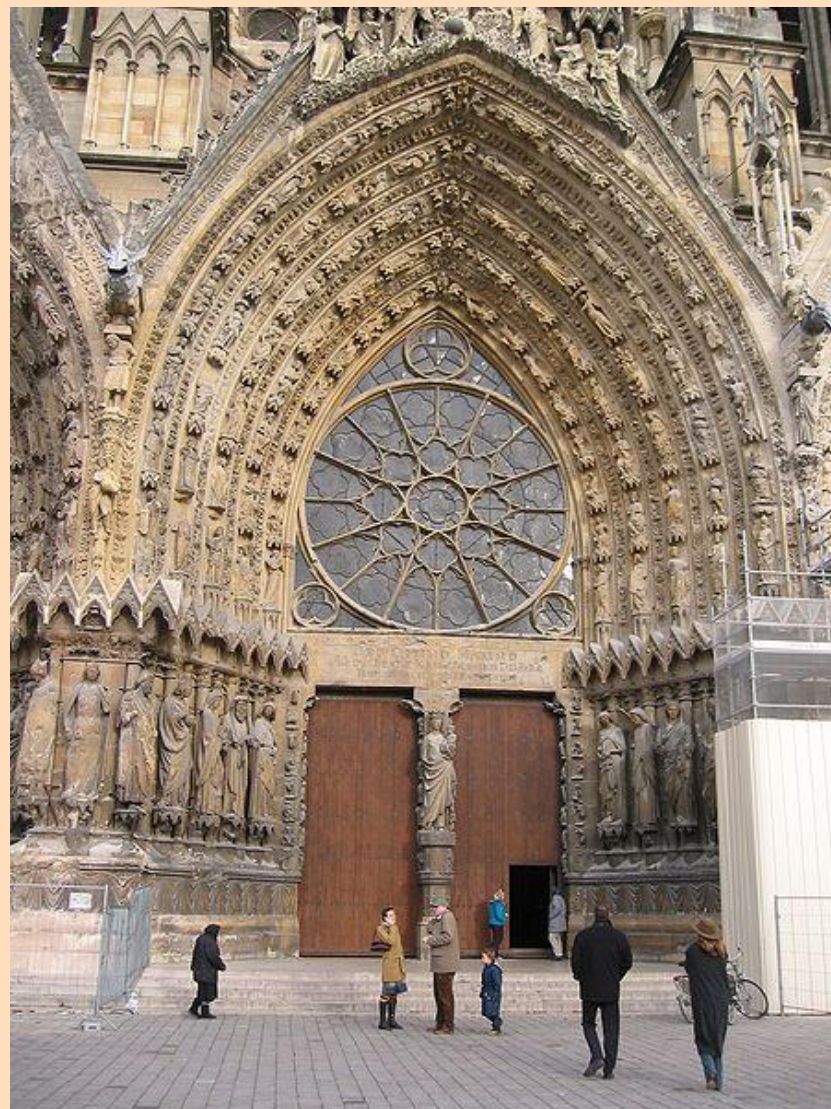

Notre Dame

chrliče

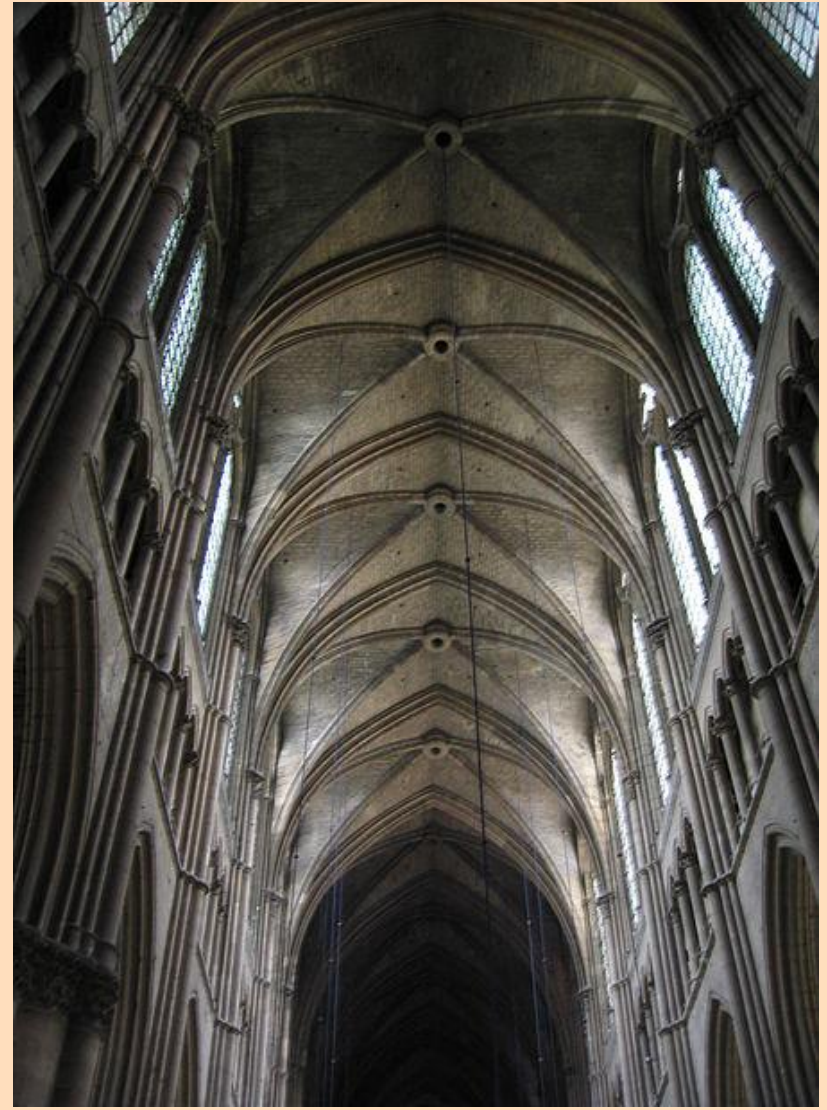
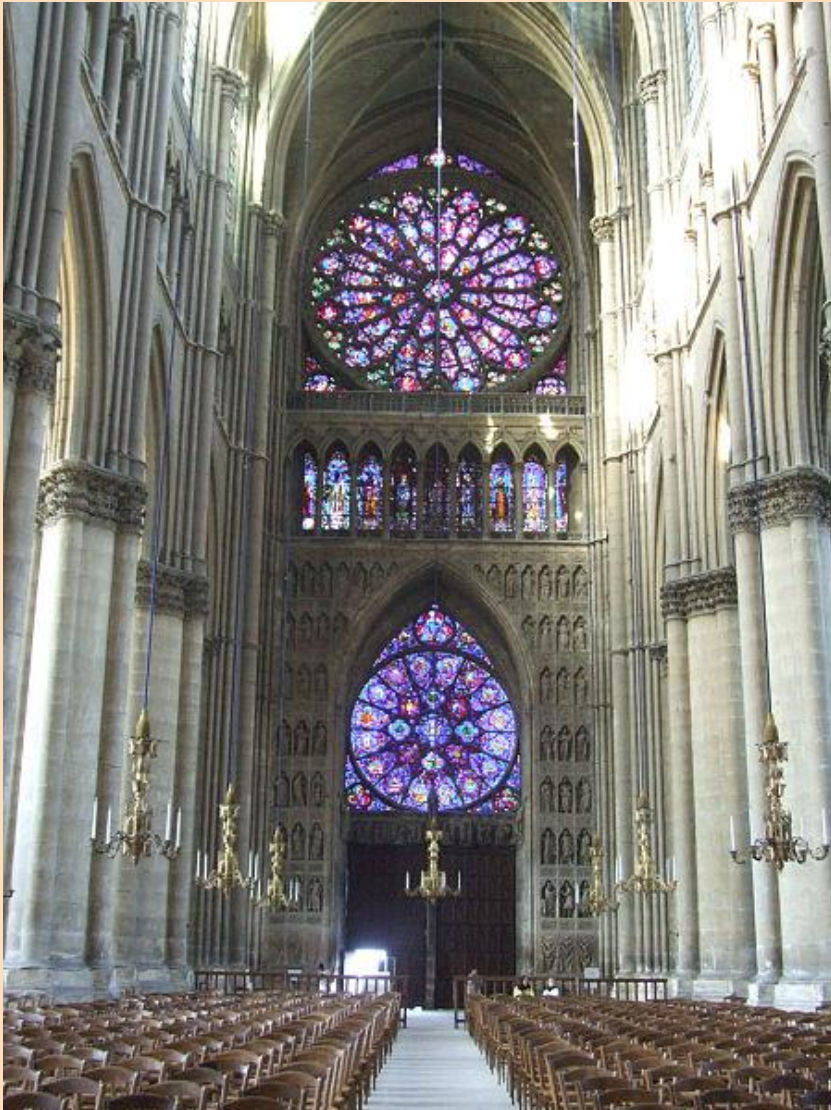
Katedrála v Remeši - Francie

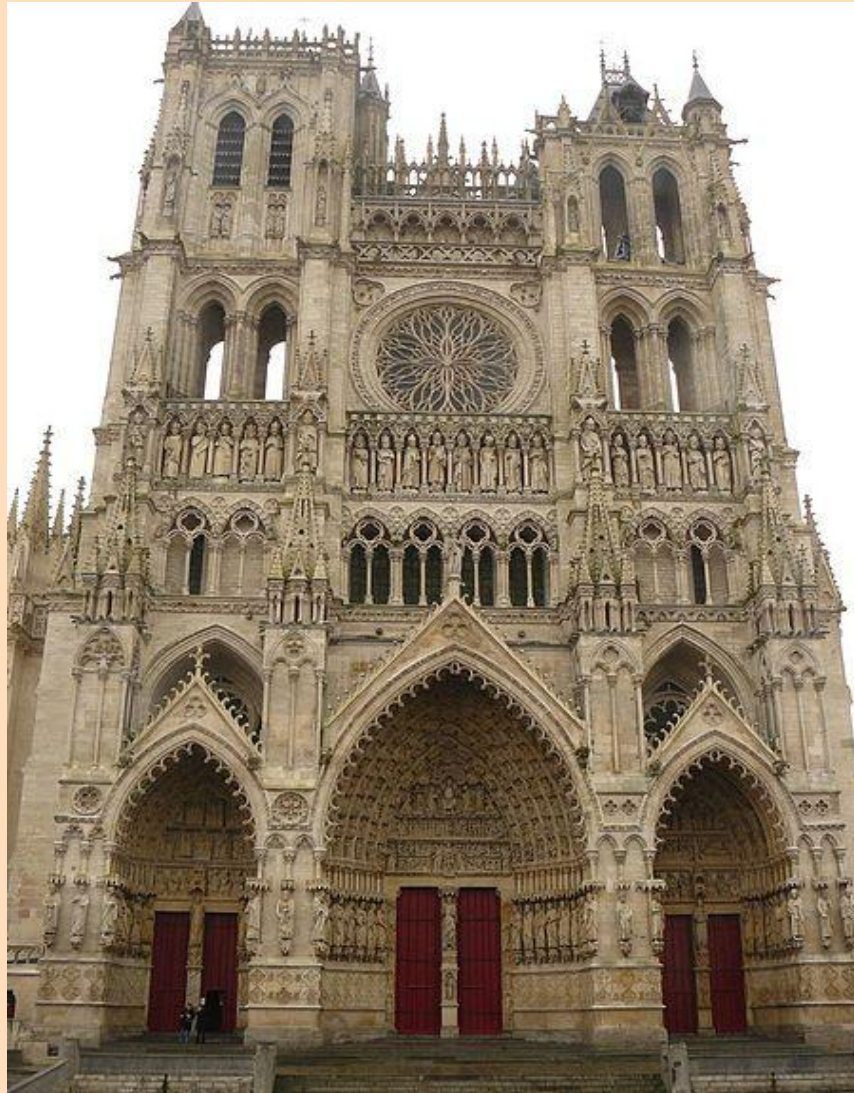
Vnější opěrný systém katedrály v Remeši

Interier katedrály v Remeši

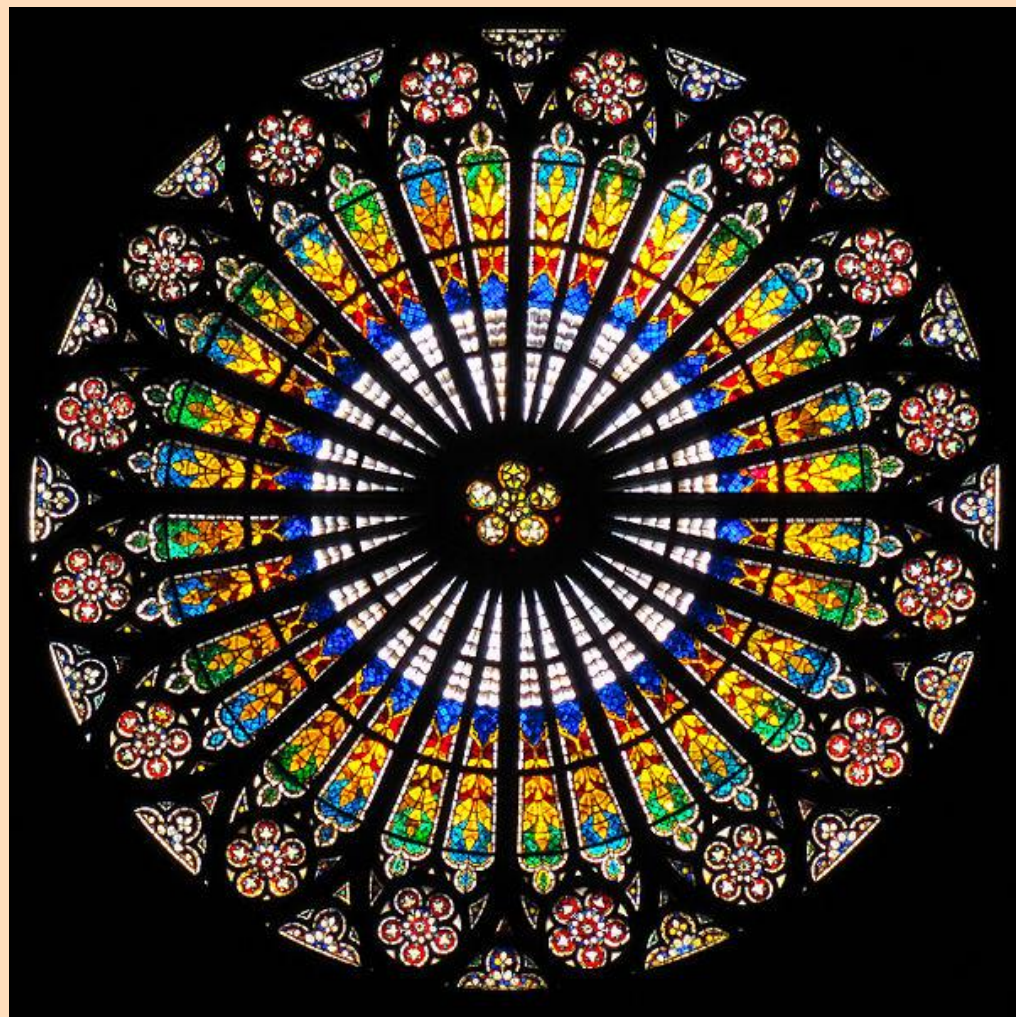
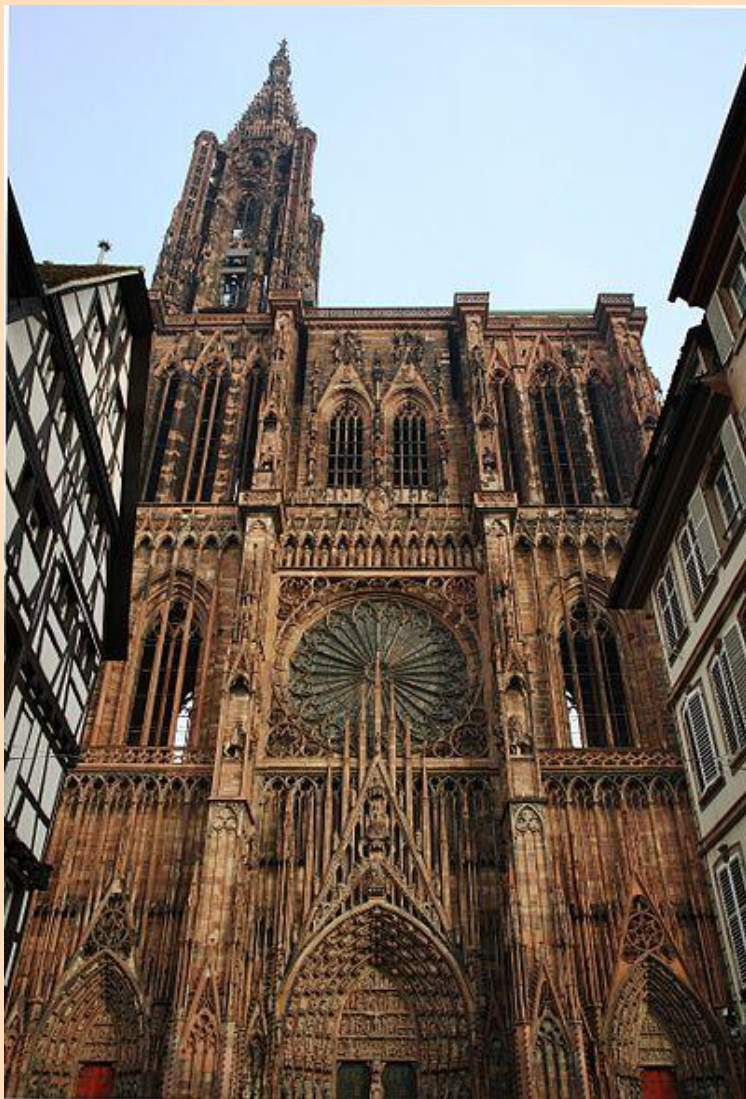
Amiens Francie

Kolín nad Rýnem Německo

Katedrála ve Štrasburgu Alsasko – východní Francie

Gotický deskový oltář – Kaunas Litva

St. Wolfgang – Rakousko gotický deskový oltář

Zdroje

- NÉLIS, Jonathan. GNU FREE DOCUMENTATION LICENSE, Creative Commons. <i>File:Bonne-Esperance Cloitre est.JPG</i> [online]. 1. srpna 2007 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: <http://commons.wikimedia.org/wiki>
- NOVÁK, David. GNU FREE DOCUMENTATION LICENSE, Creative Commons. <i>File:SvJakub6.jpg</i> [online]. 9.5.2008 [cit. 2012-02-24]. Dostupné z: <http://commons.wikimedia.org/wiki>
- ZUBÍČEK, Jan. *File:Praha, Katedrála, exteriér 02.jpg* [online]. 1 July 2007 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: <http://commons.wikimedia.org/wiki>
- 4.,5.,6. fotografie – vlastní archiv autora.
- HILL. HILL, autor tohoto díla, jej uvolnil jako volné dílo. <i>File:Gotic3d2.jpg</i> [online]. 20.3.2005 [cit. 2012-02-15]. Dostupné z: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gotic3d2.jpg?uselang=cs>
- CURSE. AS PUBLIC DOMAIN. File:Milan Dome3.JPG [online]. 4. November 2005 [cit. 2012-02-15]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Milan_Dome3.JPG
- MATTANA. PUBLIC DOMAIN. <i>File:Amiens cathedral 003.JPG</i> [online]. 6. ledna 2008 [cit. 2012-02-25]. Dostupné z: <http://commons.wikimedia.org/wiki>
- VASSIL. PUBLIC DOMAIN. *File:ND Amiens gargouilles 17.jpg* [online]. 6.8.2008 [cit. 2012-02-25]. Dostupné z: <http://commons.wikimedia.org/wiki>
- GAILLARD, Arnaud. CREATIVE COMMONS. <i>File:Notre dame paris4.JPG</i> [online]. 24. května 2004 [cit. 2012-02-15]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Notre_dame_paris4.JPG?uselang=cs
- OTIUM. GNU FREE DOCUMENTATION LICENSE. File:060806-France-Paris-Notre Dame.jpg [online]. 6.8.2006 [cit. 2012-02-15]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:060806-France-Paris-Notre_Dame.jpg?uselang=cs
- LUSITANA. GNU FREE DOCUMENTATION LICENSE. File:Notre-Dame Sul 1.jpg [online]. April 2004 [cit. 2012-02-15]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Notre-Dame_Sul_1.jpg?uselang=cs
- MIZERA, Krzysztof. File:Rozeta Paryž notre-dame chalger.jpg [online]. srpen 2008 [cit. 2012-02-15]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rozeta_Paryž_notre-dame_chalger.jpg
- WE ENTER WINTER - USER. Fitxer:Notre-Dame internal window.jpg [online]. 9 August 2006 [cit. 2012-02-15]. Dostupné z: http://ca.wikipedia.org/wiki/Fitxer:Notre-Dame_internal_window.jpg
- VALEPERT. GNU FREE DOCUMENTATION LICENCE. File:Notre dame-paris-view.jpg [online]. 2.6.2011 [cit. 2012-02-15]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Notre_dame-paris-view.jpg?uselang=cs
- MILVUS. CREATIVE COMMONS. <i>File:Gargoyles (Notre-Dame de Paris - South-West).JPG</i> [online]. 8. September 2005 [cit. 2012-02-15]. Dostupné z: [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gargoyles_\(Notre-Dame_de_Paris_-_South-West\).JPG?uselang=cs](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gargoyles_(Notre-Dame_de_Paris_-_South-West).JPG?uselang=cs)
- MANSKE, Magnus. GNU FREE DOCUMENTATION LICENSE, Creative Commons. <i>File:Reims Cathedral, exterior (5).jpg</i> [online]. 16.11.2004 [cit. 2012-02-23]. Dostupné z: <http://commons.wikimedia.org/wiki>

Zdroje

- VASSIL. VOLNÉ DÍLO. *<i>File:Chevet cathédrale Reims.jpg</i>* [online]. 18.března 2007 [cit. 2012-02-23]. Dostupné z: <http://commons.wikimedia.org/wiki>
- MATTANA. VOLNÉ DÍLO. *File:Reims Cathedrale Notre Dame interior 002.JPG* [online]. 28. ledna 2008 [cit. 2012-02-23]. Dostupné z: <http://commons.wikimedia.org/wiki/>
- MANSKE, Magnus. GNU FREE DOCUMENTATION LICENSE, Creative Commons. *<i>File:Reims Cathedral, interior (4).jpg</i>* [online]. 16.11.2004 [cit. 2012-02-23]. Dostupné z: <http://commons.wikimedia.org/wiki>
- LOUSSIALLE. CREATIVE COMMONS. *File:Cathédrale d'Amiens, façade occidentale.jpg* [online]. 22.prosince 2008 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: <http://commons.wikimedia.org/wiki/>
- KNIGHT, Math. CREATIVE COMMONS. *File:CologneCathedral-FlightOverCologne001a.jpg* [online]. 24. července 2011 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: <http://commons.wikimedia.org/wiki>
- BENH. CREATIVE COMMONS. *<i>File:Cathédrale Strasbourg.jpg</i>* [online]. 28.ledna 2008 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: <http://commons.wikimedia.org/wiki>
- WOJSYL. GNU FREE DOCUMENTATION LICENSE, Creative Commons. *File:Kaunas Cathedral altar.jpg* [online]. 11. června 2005 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: <http://commons.wikimedia.org/wiki>
- St. Wolfgang, Rakousko – vlastní archiv autora